

Informace z kontrolní akce NKÚ č. 13/17

Peněžní prostředky Evropské unie a státního rozpočtu určené na realizaci operačního programu *Podnikání a inovace*

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2013 pod číslem 13/17. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Zdeněk Brandt.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda byly peněžní prostředky Evropské unie a státního rozpočtu určené na realizaci operačního programu *Podnikání a inovace* poskytnuty, čerpány a užity v souladu s právními předpisy a se stanovenými podmínkami.

Kontrola byla prováděna od dubna do listopadu 2013. Kontrolovaným obdobím byly roky 2007 až 2012, v případě věcných souvislostí též období předcházející a následující.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále též „MPO“);

Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest, Praha, (dále jen „Agentura CzechInvest“)

a vybraní příjemci podpory:

JUTA a.s., Dvůr Králové n. L.; Hanácké železárny a pérovny, a.s., Prostějov; KABELOVNA KABEX a.s., Holýšov, okres Domažlice; Národní Tkářové Centrum a.s., Brno¹; PrimeCell a.s., Praha 1²; ŠKODA AUTO a.s., Mladá Boleslav; Technistone, a.s., Hradec Králové; BIC Ostrava s.r.o., Ostrava; ELMARCO s.r.o., Liberec; FERRIT s.r.o., Frýdlant nad Ostravicí; Meopta – optika, s.r.o., Přerov I – město; statutární město Plzeň.

I. Úvod

Operační program *Podnikání a inovace* (dále též „Program“) byl program, na jehož základě byla podnikatelským subjektům v letech 2007–2013 poskytována podpora primárně orientovaná na dosažení vyššího hospodářského růstu a zaměstnanosti při respektování principů udržitelného rozvoje. Program navazoval na operační program *Průmysl a podnikání*, který byl vyhlášen po vstupu České republiky do Evropské unie pro zkrácené programové období let 2004–2006. Pro období let 2014–2020 je v platnosti operační program *Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost*.

Základní programový dokument *Operační program Podnikání a inovace* schválila vláda ČR dne 15. listopadu 2006 usnesením č. 1302³. Dne 3. prosince 2007 tento dokument schválila Evropská komise vydáním rozhodnutí K(2007) 6104. Evropská komise přijala od MPO (řídícího orgánu pro Program) žádosti o změny tohoto dokumentu, které provedla rozhodnutím K(2010) 4355 ze dne 8. července 2010 a rozhodnutím K(2013) 36 ze dne 14. ledna 2013.

Globálním cílem Programu bylo zvýšit do konce programového období konkurenceschopnost české ekonomiky a přiblížit inovační výkonnost sektoru průmyslu a služeb úrovni předních průmyslových zemí Evropy. V Programu bylo vymezeno šest věcných prioritních os a jedna prioritní osa pro technickou pomoc; následně bylo nadefinováno 14 oblastí podpory.

¹ Od 14. srpna 2013 společnost změnila obchodní název na Národní Centrum Tkání a Buněk a.s.

² Od 28. srpna 2013 společnost změnila obchodní název na PrimeCell Therapeutics a.s.

³ Usnesení vlády ze dne 15. listopadu 2006 č. 1302, *k postupu přípravy operačních programů pro čerpání prostředků ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti v letech 2007–2013*.

Jednotlivé oblasti podpory byly realizovány prostřednictvím samostatných programů podpory. Kontrolní akce byla zaměřena na prioritní osy 4 a 5 Programu⁴ vzhledem k jejich vysokému podílu na celkové alokaci. V těchto prioritních osách se realizuje 5 oblastí podpory prostřednictvím 6 programů podpory.

Podle revize dokumentu *Operační program Podnikání a inovace* schválené Evropskou komisí v lednu 2013 bylo z celkových veřejných zdrojů ve výši 3 671 mil. € přiděleno na prioritní osu 4 celkem 1 003 mil. € a na prioritní osu 5 celkem 974 mil. €. Z těchto veřejných zdrojů bylo 85 % poskytováno ze strukturálních fondů⁵ a 15 % ze státního rozpočtu ČR. Podíl na celkové alokaci u prioritní osy 4 činil 27,3 % a u prioritní osy 5 činil 26,5 %.

Výkonem funkce řídicího orgánu pro Program bylo pověřeno MPO (sekce fondů EU). Řídicí orgán Programu delegoval výkon některých činností prováděných v rámci implementace na Agenturu CzechInvest, která byla pověřena funkcí zprostředkujícího subjektu mj. i pro kontrolované prioritní osy 4 a 5. NKÚ u těchto implementačních orgánů prověřil zejména organizační zajištění realizace Programu, nastavení cílů a monitorovacích indikátorů, hodnocení a výběr projektů, řízení a kontrolu realizace jednotlivých projektů, kontrolu výběrových řízení, provádění monitorovacích návštěv a kontrol na místě, zajišťování informačních povinností a publicity či řešení nesrovnalostí a stížností.

Pro posouzení fungování celého systému byla dále provedena kontrola projektů u příjemců podpory. Vybraný kontrolní vzorek zahrnoval 22 projektů realizovaných 12 příjemci podpory, jejichž seznam je uveden v příloze. Mezi příjemce náležely veřejnoprávní nebo soukromé subjekty realizující jednotlivé projekty zaměřené např. na zvyšování inovační výkonnosti podniků nebo na budování infrastruktury pro rozvoj lidských zdrojů či infrastruktury pro podnikání. U vybraných příjemců byla prověřována zejména správnost informací uvedených v žádostech o podporu, plnění cílů a účelů projektů, správnost věcné realizace projektů, způsobilost výdajů, výběr dodavatelů anebo smluvní zajištění realizace projektů.

Pozn.: Právní a jiné předpisy jsou aplikovány ve znění účinném pro příslušné kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Systém implementace Programu na Ministerstvu průmyslu a obchodu a u Agentury CzechInvest

Pro vybrané prioritní osy 4 a 5 byla nastavena správná posloupnost cílů vyjádřená pomocí příslušných indikátorů až na úroveň jednotlivých projektů. Pro přidělené peněžní prostředky na Program byly prostřednictvím jednotlivých výzev k podpoře vybrány a schváleny projekty, jejichž realizací došlo k naplnění finančních i věcných cílů vybraných prioritních os Programu. Pravidlo $n+3/n+2$ ⁶ bylo v průběhu kontrolovaného období plněno i bez započtení předběžných záloh.

⁴ Prioritní osu 4 – *Inovace* tvoří dvě oblasti podpory: 4.1 – *Zvyšování inovační výkonnosti podniků* (INOVACE) a 4.2 – *Kapacity pro průmyslový výzkum a vývoj* (POTENCIÁL). Prioritní osu 5 – *Prostředí pro podnikání a inovace* tvoří tři oblasti podpory: 5.1 – *Platformy spolupráce* (SPOLUPRÁCE, PROSPERITA), 5.2 – *Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů* (ŠKOLICÍ STŘEDISKA) a 5.3 – *Infrastruktura pro podnikání* (NEMOVITOSTI).

⁵ Program byl financován z *Evropského fondu pro regionální rozvoj* s možností financovat až do výše 10 % činnosti spadající z hlediska způsobilých výdajů pod *Evropský sociální fond* – jedná se o tzv. křížové financování.

⁶ **Pravidlo $n+3/n+2$** je administrativní nástroj k zajištění plynulosti čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a *Fondu soudržnosti*. Podle tohoto pravidla musí být alokace podpory pro n -tý rok vyčerpána v následujících třech/dvou kalendářních letech. Pro alokace roku 2008, 2009 a 2010 platí pravidlo $n+3$. Na alokace roku 2011, 2012 a 2013 se vztahuje pravidlo $n+2$.

Významné nedostatky na úrovni systému našel NKÚ v následujících oblastech:

1.1 Hodnocení projektů

MPO a Agentura CzechInvest (dále též „implementační orgány“) nestanovily v metodické dokumentaci, za jakých podmínek může projektový manažer dát opačné doporučení oproti doporučení externích hodnotitelů a v kterých případech je povinen uvádět do popisu projektu pro hodnoticí komisi klíčové výhrady externích hodnotitelů. NKÚ v tomto kroku shledává riziko netransparentního postupu při přípravě podkladů pro hodnotitelskou komisi. Není tak zcela zajištěna kauzální návaznost mezi posudky externích hodnotitelů a doporučením projektového manažera v popisu projektu pro hodnoticí komisi, na základě kterého tato komise vydává doporučení ke schválení podpory. Dokazuje to skutečnost, že některé projekty byly hodnotitelskými komisemi doporučeny k financování i přes negativní posudky externích hodnotitelů.

Jedním z projektů, které byly podpořeny i přes existující výtky externích hodnotitelů, byl projekt⁷ příjemce FERRIT s. r. o., u kterého byly kontrolou NKÚ zjištěny závažné nedostatky (detaily jsou uvedeny v části 2.1). Hodnotitelská komise na svém jednání doporučila návrh k financování tohoto projektu bez výhrad, aniž by toto rozhodnutí jakkoliv odůvodnila – přitom měla k dispozici posudky externích hodnotitelů poukazující na porušení zásady hospodárnosti.

1.2 Nastavení kontrolního systému

Při kontrole výkonu administrativních kontrol a kontrol na místě byly zjištěny nedostatky v nastavení kontrolního systému, které oslabovaly jeho účinnost. Tyto nedostatky byly dány mj. nedostatečnou kvalitou kontrolních listů a nedostatečnou specifikací postupů, jak tyto listy zpracovávat. Např. v určité době neexistoval samostatný kontrolní list pro výběrová řízení a postupy byly zpracovány tak, že nebylo možné řádně zodpovědět všechny definované otázky. Implementační orgány však jejich kvalitu postupným zpřesňováním v průběhu implementace Programu zlepšovaly.

Administrativní kontroly

Z kontroly vzorku projektů provedené NKÚ vyplynul nejednotný a v některých případech diskriminační postup řídicího orgánu vůči příjemcům podpor při posuzování daně z převodu nemovitosti jako způsobilého výdaje⁷⁺⁸. V některých případech byl při administrativní kontrole žádosti o platbu výdaj spojený s převodem nemovitosti vyřazen ze způsobilých výdajů, v jiných případech naopak vyřazen nebyl.

Kontroly výběrových řízení⁹

Do listopadu 2009 byla výběrová řízení schvalována na základě nedostatečných dokladů. U výběrových řízení mimo rámec zákona o veřejných zakázkách, které v Programu výrazně převažují, nebylo v tomto období po příjemcích požadováno předložení dokladů, ze kterých by bylo možné posoudit, zda vybrané plnění bylo adekvátní ceně a zda byl použit správný typ řízení. Implementačním orgánům nebyla předkládána zadávací dokumentace ani

Předběžné zálohy (platby) jsou finanční prostředky, které Evropská komise poskytla ČR pro každý operační program na počátku programového období. Výše předběžných plateb pro strukturální fondy činí 9 % celkové alokace na roky 2007–2013.

⁷ Projekt CZ.1.03/5.3.00/11.00080.

⁸ Projekt CZ.1.03/5.2.00/11.00370.

⁹ Výběrová řízení v rámci Programu příjemci realizovali ve většině případů na základě *Pravidel pro výběr dodavatelů*, která stanovují závazný postup příjemce dotace při zadávání zakázek, jejichž předpokládaná hodnota přesahuje 500 000 Kč bez DPH, a zadavatel se tedy nemusel řídit zákonem č. 137/2006 Sb. U 22 prověřovaných projektů bylo z celkového počtu 168 výběrových řízení postupováno ve 147 případech dle *Pravidel pro výběr dodavatelů*.

nabídky všech zájemců o zakázku. Byla předkládána pouze vítězná nabídka a zpráva o výběrovém řízení. (Detaily jsou uvedeny v části 2.1.)

Kontroly na místě¹⁰

Kontrolou NKÚ byly identifikovány chyby při uzavírání jednotlivých kontrol prováděných na místě a při zpracování kontrolních protokolů.

Delegování výkonu kontrol

V období do roku 2009 delegovalo MPO výkon veřejnosprávních kontrol na místě na jiný subjekt, což národní právní úprava daná zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, neumožňovala a nadále neumožňuje. Z veřejně dostupných zdrojů vyplývá, že Evropská komise vytýká implementačním orgánům oprávněnost provádění kontrol na místě a dohledových kontrol prostřednictvím externího subjektu, neboť pro kontrolu Programu vybralo MPO subjekt (sdružení podnikatelů), u kterého není vyloučeno zneužití informací získaných při výkonu delegované činnosti.

1.3 Fungování kontrolního systému

Kontrolou NKÚ byly zjištěny nedostatky, které implementační orgány nemohly bez provedení kontroly na místě zjistit. (Konkrétní případy jsou popsány v části 2.2, která se věnuje zjištěním NKÚ u jednotlivých projektů.)

Hlavní nedostatky byly zjištěny při kontrole výběrových řízení. Např. nebyly dodrženy předepsané lhůty pro dostupnost zadávacích dokumentací⁷⁺¹¹, došlo k výběru dodavatele bez uskutečnění výběrového řízení⁷, nebyli vyloučeni neoprávněni uchazeči⁷ nebo došlo k uzavření smluvního vztahu v rozporu s podmínkami pro účast ve výběrovém řízení, které bylo nutno dodržet⁷⁺¹¹.

V oblasti kontrol žádostí o platbu byla ze strany implementačních orgánů akceptována plnění, u kterých výdaje nebyly správně zatříděny¹², nebo jejichž správná výše byla nejasná z důvodu předložení více variant vítězné nabídky¹³, nebyla podložena jednoznačným splněním závazných ukazatelů¹⁴, byla neprůkazná⁷, byla nekonzistentní¹⁵ nebo byla v rozporu se schváleným projektem¹⁶. Uvedená pochybení ve svém důsledku znamenala nezpůsobilost výdajů, porušení rozpočtové kázně, případně vznik podezření na nesrovnalost. Výše možných pochybení u jednotlivých projektů je uvedena v příloze.

2. Kontrola u příjemců podpory

2.1 Nedostatky neodhalené implementačními orgány při administrativní kontrole

Kontrolou vybraného vzorku 22 projektů, jejichž seznam je uveden v příloze, NKÚ zjistil, že implementační orgány při provádění administrativních kontrol před platbou¹⁷ neodhalily u příjemců podpory řadu nedostatků, které přitom měly svými systémy zachytit a v návaznosti na to přijmout příslušná opatření. Nejčastěji se jednalo o nedostatky v oblasti výběrových řízení a ve věcné realizaci podpořených projektů s dopadem na způsobilost výdajů, jak je zřejmé z následujících příkladů:

¹⁰ S ohledem na zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole.

¹¹ Projekt CZ.1.03/4.2.00/12.00169.

¹² Projekt CZ.1.03/4.1.00/13.00353.

¹³ Projekt CZ.1.03/4.1.00/14.00101.

¹⁴ Projekt CZ.1.03/4.1.00/13.00175.

¹⁵ Rozdílný přístup u stejného typu výdajů u projektů CZ.1.03/4.2.00/12.00295 a CZ.1.03/4.1.00/13.00175.

¹⁶ Projekt CZ.1.03/4.2.00/11.00084.

¹⁷ Administrativní kontrola před platbou byla částečně delegována na Agenturu CzechInvest. Proces autorizace plateb je dvoustupňový, kdy v první fázi provádí kontrolu Agentura CzechInvest a následně jsou vypracované kontrolní listy a další podklady postoupeny MPO, které s konečnou platností rozhoduje o výši způsobilých výdajů a provádí samotnou platbu.

- Příjemce ELMARCO s.r.o. nerealizoval projekt¹⁶ v souladu s projektovou žádostí, resp. se schválenými změnami projektu. Příjemce zakoupil laminační stroj, přestože jeho pořízení nebylo schváleno v projektové žádosti přesně vymezující způsobilé výdaje, a zároveň nezakoupil zařízení, které dodatečně do žádosti doplnil jako nezbytné pro realizaci projektu a jehož pořízení poskytovatel schválil ve změně projektu.
- Příjemci ELMARCO s.r.o.¹⁸ byl proplacen výdaj za projektovou dokumentaci objektu, který nakonec nebyl vybudován. Výdaj tak nebyl nezbytný pro realizaci projektu a neměl být zařazen mezi uznatelné výdaje.
- ŠKODA AUTO a.s.⁸ nedodržela pravidlo způsobilosti u výdaje za nákup pozemku tím, že v žádosti o platbu vykázala způsobilý výdaj za nákup pozemku ve vyšší hodnotě, než činila jeho pořizovací cena.
- Příjemce Národní Tkářové Centrum a.s.¹² nezařadil pořízení hardwaru do správné rozpočtové položky a částku na jeho pořízení špatně vykázal v žádosti o platbu. Tento výdaj byl proplacen, přestože neměl být zařazen mezi způsobilé výdaje.
- Příjemce Technistone, a.s., v rámci jedné zakázky projektu¹⁹ nevypracoval zadávací dokumentaci v takovém rozsahu, aby tato dokumentace přesně vymezila předmět zakázky, neboť u některých stavebních objektů připustila stanovení definitivního rozsahu zakázky až v dalším stupni projektové dokumentace. U stejné zakázky příjemce nevyloučil uchazeče o zakázku, přestože neprokázali splnění základních kvalifikačních předpokladů ve stanoveném rozsahu.

V rámci tohoto projektu dále příjemce nedodržel u dvou zakázek při výběru dodavatele zásadu transparentnosti, neboť neposkytl uchazečům o zakázku zcela jasné a podrobné informace o způsobu hodnocení podaných nabídek v oblasti dílčích subkritérií. U těchto zakázek příjemce rovněž změnil ve smlouvách o dílo některé podmínky a v rozporu s původní nabídkou vítězného uchazeče v nich stanovil jiný předmět plnění, platební podmínky a termíny plnění, přičemž termíny realizace byly jedním z kritérií pro hodnocení podaných nabídek.

V uzavřené smlouvě o dílo byla realizace díla nově rozdělena do tří stavebních etap, přičemž termíny realizace byly sjednány pouze pro 1. etapu prací na období realizace 1. 9. 2008 – 31. 11. 2008 s tím, že termíny pro 2. a 3. etapu prací budou doplněny před podpisem dodatků této smlouvy. Přitom nabídka na dodávku byla podána na období realizace 1. 8. 2008 – 31. 5. 2009 a ani v zadávací dokumentaci ani v nabídce dodavatele nebyla dodávka členěna na etapy.

- Společnost FERRIT s. r. o.⁷ provedla výběrové řízení na dodávku tří stavebních objektů. Smlouvu o dílo uzavřela s vítězem výběrového řízení, který nabídl nejnižší cenu. Vítězný uchazeč nabídl za provedení dvou objektů, které se realizovaly v původním rozsahu, nejvyšší cenu, která byla o 24 % vyšší nežli nabídka uchazeče, jehož celková cena díla byla nejvyšší. Současně vítězný uchazeč ve své nabídce uvedl cenu třetího objektu, která byla o 29 % nižší (což podstatně ovlivnilo cenu díla) nežli nabídka uchazeče s nabídnutou nejvyšší cenou. Nabídková cena třetího objektu tvořila podstatnou část celkové ceny a u většiny uchazečů činila přibližně 50 % z celkové ceny díla. Následně v průběhu realizace stavby byla dodatkem ke smlouvě o dílo provedena změna spočívající v nahrazení třetího stavebního objektu novým objektem, který byl téměř o jednu třetinu původní nabídky levnější. Kdyby byla tato změna provedena v původním zadání, mohla ovlivnit konečné pořadí uchazečů.

V rámci původního výběru dodavatele dále příjemce nedodržel požadované lhůty pro předkládání nabídek, nezpracoval zadávací dokumentaci s předem stanoveným způsobem hodnocení nabídek. Navíc nevyloučil vítězného uchazeče o zakázku, který v nabídce uvedl podstatně nižší smluvní pokutu, než byla částka uvedená v zadávací

¹⁸ Projekt CZ.1.03/4.1.00/11.00171.

dokumentaci. Protože zadavatel stanovil pro kritérium „*termín dodání*“ velmi vysokou váhu 40 %, lze předpokládat, že požadovanou výši sankce za nesplnění termínu dodání pokládal rovněž za velmi důležitou.

U tohoto projektu byly kontrolou NKÚ na místě odhaleny nezpůsobilé výdaje na pořízení topného systému se solárními panely, které měly být zpochybněny a vyřazeny již během administrativní kontroly, neboť implementační orgány měly informace svědčící o možnosti vzniku těchto nezpůsobilých výdajů.

- Společnost FERRIT s. r. o. v souvislosti s realizací dalšího projektu¹¹ uzavřela kupní smlouvu, jejíž obsah nebyl v souladu s podmínkami požadovanými v zadávací dokumentaci zakázky. Uzavřená smlouva neobsahovala požadovanou dobu splatnosti faktur a požadovanou výši smluvní pokuty za nesplnění termínu dodání. Zadavatel navíc u jiné zakázky téhož projektu neposkytl zájemcům dostatečnou lhůtu pro zpracování nabídek.
- Společnost Technistone, a.s., nesplňovala požadavky na příjemce podpory, jelikož v době podání žádosti o podporu na projekt¹⁹ evidovala nedoplatky vůči zdravotním pojišťovnám. V žádosti o podporu uvedla nepravdivé údaje, když čestným prohlášením osvědčila, že má vypořádány veškeré závazky po lhůtě splatnosti ke zdravotním pojišťovnám.

2.2 Nedostatky, které NKÚ zjistil kontrolou na místě

Jednalo se zejména o nedokládání skutečností rozhodných pro oprávněnost poskytnutí podpory, což ze strany příjemců znamenalo porušení podmínek, za kterých jim byly finanční prostředky schváleny. Dále se ze strany příjemců jednalo o předkládání dokladů, které byly v rozporu se skutečností.

- Příjemce ELMARCO s.r.o. při realizaci dvou projektů¹⁶⁺¹⁸ písemně předem neinformoval poskytovatele podpor o změně majetkoprávního postavení v souvislosti s prodejem nemovitosti, čímž nesplnil povinnost danou v podmínkách pro poskytnutí dotace. U jednoho z těchto projektů¹⁸ navíc příjemce nebyl po celou dobu tří let od ukončení projektu vlastníkem ani nájemcem nemovitosti, kde byl projekt realizován, čímž porušil podmínku, za které mu byly peněžní prostředky poskytnuty.
- Společnost ELMARCO s.r.o.¹⁸ nestanovila u výběrových řízení na dodavatele projektové dokumentace a na dodavatele softwaru taková kritéria pro hodnocení nabídek, aby hodnocení bylo transparentní a nediskriminační. Následně společnost ELMARCO s.r.o. nevybrala nejvýhodnější nabídku, a nedodržela tak zásadu hospodárnosti. Jako nejvýhodnější vyhodnotila nabídku, která nesplňovala podmínky stanovené v zadávací dokumentaci. Vybraná firma navíc realizovala dodávku softwaru již před vyhlášením výběrového řízení a této skutečnosti využila ve své nabídce.
- Společnost BIC Ostrava s.r.o.²⁰ si nárokovala v jednotlivých žádostech o platbu proplacení výdajů na stavební práce a dodávky související s rekonstrukcí budovy, které byly provedeny v menším rozsahu nebo nebyly provedeny vůbec. Účetní doklady, kterými společnost BIC Ostrava s.r.o. doložila výdaje, neodpovídaly skutečně provedenému stavu.
- Příjemce FERRIT s. r. o. vykázal u jednoho projektu⁷ výdaje za stavební práce, které byly realizovány v rozporu s předloženou žádostí o podporu anebo nebyly doloženy průkaznými doklady. Příjemce dále zařadil mezi způsobilé výdaje i výdaje za nákup pozemků, které se nenacházely v místě realizované rekonstrukce objektu, neprobíhaly na nich stavební práce související s plněním smlouvy o dílo ani se nejednalo o pozemky, které by sousedily s pozemky pro výstavbu. Kontrolou na místě bylo také zjištěno, že část prací uskutečněných v rámci projektu byla vítězným uchazečem realizována ještě před vyhlášením výběrového řízení.

¹⁹ Projekt CZ.1.03/4.1.00/12.00004.

²⁰ Projekt CZ.1.03/5.1.00/41.00020.

- Společnost FERRIT s.r.o.⁷ si v případě pořízení solárního systému nechala proplatit výdaj, který byl v podmínkách poskytnutí dotace předem definován jako nezpůsobilý.

III. Shrnutí a vyhodnocení

V programovém období 2007–2013 bylo na operační program *Podnikání a inovace* přiděleno 3 671 mil. €, což představuje přibližně 100 963 mil. Kč²¹. Ke konci roku 2013 dosáhly prostředky proplacené jednotlivým příjemcům podpory celkové výše 55 571 mil. Kč, z této částky bylo v prioritních osách 4 a 5 proplaceno celkem 26 933 mil. Kč²². Zbývající přidělené peněžní prostředky ve výši přibližně 45 392 mil. Kč mohou být v souladu s pravidlem $n+3/n+2$ proplaceny do konce roku 2015.

V rámci kontrolní akce NKÚ byly prověřeny peněžní prostředky proplacené vybraným příjemcům podpor z prioritních os 4 a 5 ve výši 983 mil. Kč.

NKÚ prověřil nastavení a výkon řídicích a kontrolních systémů u MPO a Agentury CzechInvest a provedl kontrolu 12 vybraných příjemců, kteří obdrželi podporu na 14 projektů v rámci prioritní osy 4 a na 8 projektů v rámci prioritní osy 5.

Celková finanční hodnota zjištěných nedostatků kvalifikovaných jako výdaje nezpůsobilé k financování z prostředků EU a ze státního rozpočtu činila 105 mil. Kč. Pro účely vyhodnocení významnosti zjištěných nezpůsobilých výdajů byla stanovena hladina významnosti na úrovni max. 2 % z celkových proplacených výdajů projektů kontrolovaných NKÚ u příjemců podpor z prioritních os 4 a 5 v kontrolovaném období. Z celkových proplacených výdajů u vzorku 22 projektů ve výši 983 mil. Kč tak byla stanovena hladina významnosti ve výši 19 mil. Kč. Celkové kontrolou zjištěné nezpůsobilé výdaje výrazně překročily u kontrolovaného vzorku projektů stanovenou hladinu významnosti.

U sedmi projektů pěti příjemců podpory (viz příloha) NKÚ kvalifikoval nedostatky v celkové výši **105 mil. Kč** (prostředky rozpočtu EU a státního rozpočtu ČR) jako porušení rozpočtové kázně²³, což představuje 10 % z proplacených výdajů u vzorku 22 projektů. Z toho nedostatky ve výši **89 mil. Kč** (podíl prostředků EU) zároveň představují podezření na nesrovnalost²⁴.

V některých případech kontrolní systémy implementačních orgánů nezachytily pochybení u příjemců podpor z důvodu nedostatečné účinnosti těchto systémů nebo kvůli individuálním selháním.

Vybrané projekty ve větší míře splnily své finanční i věcné cíle. Hlavní nedostatky zjištěné při realizaci těchto projektů jsou:

- Nedodržení pravidel pro výběr dodavatelů související s nedostatky ve výběrových řízeních. Tyto nedostatky zahrnovaly porušení lhůt, požadavků na transparentnost hodnocení, chybné postupy při posuzování splnění kvalifikačních předpokladů, nerealizování nezbytného výběrového řízení či nepřenesení nezbytných podmínek vyplývajících z vítězných nabídek do uzavřených smluv.
- Nezpůsobilé výdaje spočívající v použití podpory na úhrady dodávek, které nebyly realizovány, nebo dodávek jiných zařízení, než bylo stanoveno. Část prostředků byla

²¹ Měnový kurz: 1 EUR = 27,5 CZK – měsíční kurz převzatý z informačního systému MSC2007.

²² Měsíční monitorovací zpráva za prosinec 2013, vydalo Ministerstvo pro místní rozvoj – Národní orgán pro koordinaci, leden 2014.

²³ Ve smyslu § 44 odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

²⁴ Ve smyslu čl. 2 odst. 7 nařízení Rady (ES) č. 1083/2006, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999.

proplacena i na výdaje, které nemohly být uznány za způsobilé z důvodu jejich věcného nesouladu s podmínkami podpory, z důvodu neprokazatelnosti či z důvodu neekonomičnosti, neefektivnosti a neúčelnosti.

Podle výsledku plnění pravidla $n+3/n+2$ v roce 2013 patří Program mezi operační programy, které splnily limit čerpání v roce 2013 i bez započtení předběžných plateb.

Vzhledem ke skutečnosti, že se dosud nepodařilo vyřešit výhrady a pochybnosti Evropské komise ohledně řádného fungování implementace Programu, lze vyslovit důvodnou obavu, že se i přes dosavadní plnění pravidla $n+3/n+2$ v budoucnosti nepodaří alokaci Programu plně vyčerpat. S ohledem na tuto skutečnost a v návaznosti na prověření klíčových prvků řídicího a kontrolního systému je tak možné vyhodnotit tento systém jako částečně účinný.

Příloha – Přehled projektů podrobených kontrole NKÚ

Číslo projektu	Název příjemce	Název projektu	Výše podpory (v Kč)	Proplaceno (v Kč)	Porušení rozpočtové kázně (v Kč)
CZ.1.03/5.1.00/41.00020	BIC Ostrava s.r.o.	BIC Ostrava – rozšíření podnikatelského inkubátoru a vědeckotechnického parku	133 813 000	114 808 473	x
CZ.1.03/4.2.00/11.00084	ELMARCO s.r.o.	Vybudování centra pro výzkum a vývoj nanovláknenných materiálů a technologii NanospiderTM	75 000 000	73 638 040	2 816 100
CZ.1.03/4.1.00/11.00171	ELMARCO s.r.o.	Zavedení sériové výroby zařízení NanospiderTM pro průmyslovou výrobu nanovláken	33 346 000	4 880 762	2 378 224
CZ.1.03/5.3.00/11.00080	FERRIT s. r. o.	Rekonstrukce nových výrobních prostor spol. Ferrit,s.r.o.	41 424 000	41 117 862	34 701 248
CZ.1.03/4.2.00/12.00169	FERRIT s. r. o.	Centrum vývoje a inovací důlní dopravy	15 473 000	15 473 000	14 725 449
CZ.1.03/5.2.00/11.00233	FERRIT s. r. o.	Školící středisko FERRIT	299 000	276 852	x
CZ.1.03/4.1.00/12.00094	Hanácké železářny a pérovny, a.s.	Inovace produktu a procesu výroby parabolických pružin	45 900 000	37 089 448	x
CZ.1.03/4.1.00/14.00101	Hanácké železářny a pérovny, a.s.	Automatizace ohřevu navijení šroubových pružin	7 200 000	6 680 647	x
CZ.1.03/5.3.00/12.00024	JUTA a.s.	Rekonstrukce bývalého areálu Tiby 05 Pod nádražím	29 033 000	29 032 913	x
CZ.1.03/5.3.00/12.00029	JUTA a.s.	Rekonstrukce skladového hospodářství JUTA a.s. závod 02 Úpice	19 956 000	19 956 000	x
CZ.1.03/4.1.00/13.00072	JUTA a.s.	Výroba profilovaných polyolefinických geomembrán a výroba inovovaných membrán pro stavebnictví	56 000 000	56 000 000	x
CZ.1.03/4.2.00/12.00156	KABELOVNA KABEX a. s.	Vybudování vývojového centra plasticifikačních směsí KABELOVNY KABEX a.s.	15 978 000	15 978 000	x
CZ.1.03/4.1.00/12.00170	KABELOVNA KABEX a. s.	KABELOVNA KABEX a.s. – Inovace výroby a výrobních procesů	25 530 000	25 530 000	x
CZ.1.03/5.3.00/11.00368	KABELOVNA KABEX a. s.	Přístavba haly KABELOVNA KABEX, a.s., Holýšov	8 830 000	8 823 342	x
CZ.1.03/4.2.00/12.00061	Meopta – optika, s.r.o.	MODERNIZACE VÝZKUMU A VÝVOJE MEOPTA	36 514 000	31 984 423	x
CZ.1.03/4.1.00/14.00323	Meopta – optika, s.r.o.	Inovace výroby optomechanických a optoelektronických sestav	118 888 000	23 233 000	x
CZ.1.03/4.2.00/12.00295	Národní Tkáňové Centrum a.s.	Výzkumné centrum bioimplantologie	62 023 000	62 020 999	x
CZ.1.03/4.1.00/13.00353	Národní Tkáňové Centrum a.s.	Inovace Národního Tkáňového Centra	68 837 000	68 837 000	416 143
CZ.1.03/4.1.00/13.00175	PrimeCell a.s.	NEXT-M (New Emerging XCell Therapies for the Market)	75 000 000	75 000 000	x
CZ.1.03/5.1.00/42.00010	Státutární město Plzeň	Plzeňský vědecko technologický park II	169 264 000	156 008 657	x
CZ.1.03/5.2.00/11.00370	ŠKODA AUTO a.s.	Service Training Center	66 800 000	66 005 195	21 700
CZ.1.03/4.1.00/12.00004	Technistone, a.s.	Vybudování zařízení na výrobu nově vyvinutých výrobků Technistone	53 087 000	50 181 298	50 181 298
Celkem			1 158 195 000	982 555 911	105 240 162

Zdroj: kontrolní protokoly NKÚ z kontroly u MPO a Agentury CzechInvest; monitorovací systém strukturálních fondů MSC2007.